

Sygn. akt III A Ua 1070/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2018 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Sędziowie: SSA Ireneusz Lejczak

SSO del. Izabela Głowacka-Damaszko

Protokolant: Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy R. J.

przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu Oddział we W.

o zwrot nienależnie pobranej emerytury

na skutek apelacji R. J.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 czerwca 2018 r. sygn. akt VIII U 335/18

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawcy R. J. od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego Oddział we W. z 21 grudnia 2017 r., nr (...), którą wstrzymano wnioskodawcy wypłatę emerytury wojskowej z dniem 1 grudnia 2017 r., a nadto stwierdzono, że w okresie od 6 do 30 listopada 2017 r. wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie wojskowe w wysokości 4.643,04 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

R. J. posiada ustalone prawo do emerytury wojskowej na podstawie decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego we W. z 16 grudnia 2011 r.

W dniu 6 listopada 2017 r., na mocy rozkazu personalnego nr (...) Dyrektora Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej oraz kontraktu na pełnienie służby zawodowej kontraktowej, wnioskodawca został powołany do zawodowej służby wojskowej. W okresie od 6 listopada 2017 r. do 30 listopada 2017 r. wnioskodawca pobierał uposażenie wojskowe i emeryturę wojskową wypłaconą przez WBE we W..

Decyzją 21 grudnia 2017 r., nr (...), WBE we W. wstrzymało R. J. wypłatę emerytury wojskowej oraz stwierdziło pobranie w okresie od 6 listopada 2017 r. do 30 listopada 2017 r. nienależnego świadczenia wojskowego w kwocie brutto 4.643,04 zł. Kolejną decyzją z 21 grudnia 2017 r., nr (...), WBE we W. zawiesiło R. J. prawo do emerytury wojskowej z dniem 6 listopada 2017 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd ten przytoczył treść przepisów, które były podstawą wydania decyzji w sprawie wnioskodawcy, tj. art. 39a, art. 41 ust. 2 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (j.t.: Dz.U.2015.330; dalej: ustawa), a nadto art. 44 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy i wskazał, że nie ulega wątpliwości, że R. J. od 6 listopada 2017 r. został powołany do pełnienia zawodowej służby wojskowej, pobierając w tym czasie emeryturę wojskową. Z tego powodu Sąd pierwszej instancji przyjął, że prawo do emerytury wojskowej wnioskodawcy, w świetle art. 39a podlegało zawieszeniu w dniu ponownego powołania do zawodowej służby wojskowej, tj. 6 listopada 2017 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, WBE prawidłowo przyjęło, że w niniejszej sprawie zachodziła podstawa do zastosowania art. 41 ust. 2 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, a w konsekwencji zasadnie zawieszono wnioskodawcy prawo do emerytury wojskowej w okresie od 6 do 30 listopada 2017 r. Natomiast, jeśli chodzi o datę wstrzymania prawa do emerytury wojskowej, w ocenie Sądu pierwszej instancji, organ rentowy również prawidłowo zastosował przepisy, gdyż art. 44 ust. 2 pkt 1 ustawy nie pozwala na wydanie decyzji o wstrzymaniu świadczenia miesiąc, po miesiącu wydania decyzji w tym przedmiocie. Sąd stanął na stanowisku, że art. 44 ust. 2 pkt 1 ustawy nie może być stosowany z wyłączeniem art. 41 ust. 2 ustawy. W innym bowiem przypadku ubezpieczony byłby uprawniony do otrzymywania emerytury wojskowej i uposażenia z tytułu ponownego powołania do służby wojskowej, pomimo jednoznacznego wyłączenia takiego zbiegu zgodnie z art. 39a i art. 41 ust. 2 ustawy. Sąd Okręgowy powołał się również na stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z 22 października 2003 r., sygn. akt: II UK 112/03, zgodnie z którym emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków z wojskowego zaopatrzenia emerytalnego nie wypłaca się jedynie za okres, za który żołnierz zawodowy otrzymał uposażenie przewidziane w ustawie z 1974 r. o uposażeniu żołnierzy. Wpłata słusznie nabytych praw emerytalnych lub rentowych może być wstrzymana, zawieszona bądź częściowo ograniczona wyłącznie na podstawie i w granicach niesprzecznych z Konstytucją RP norm prawa ustawowego. Do tego rodzaju szczególnych unormowań ustawowych zalicza się art. 41 ust. 2 ustawy z 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Szczególna natura prawna powołanego unormowania nakazuje jego ścisłą gramatyczną wykładnię, bez możliwości dokonywania interpretacji rozszerzającej przewidzianej w nim wyjątkowej dopuszczalności wstrzymania wypłaty świadczeń emerytalnych lub rentowych z wojskowego zaopatrzenia emerytalnego.

Reasumując, zdaniem tego Sądu, w przedmiotowej sprawie były podstawy do zawieszenia prawa do emerytury i wstrzymania jej wypłaty od 1 grudnia 2017 r., a co za tym idzie również świadczenie wypłacone ubezpieczonemu za okres od 6 do 30 listopada 2017 r. było świadczeniem nienależnym w myśl art. 48 ustawy. Sąd nie doszukał się, zatem podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku, a to zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Orzeczenie o kosztach Sąd wydał na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca wnosząc o jego zmianę lub uchylenie oraz nakazanie organowi emerytalnemu zmiany decyzji. W uzasadnieniu skarżący zarzucił, odnosząc się do zaskarżonej decyzji będącej przedmiotem postępowania, że nieprawidłowo został zastosowany przepis art. 41 ust. 2 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Zdaniem wnioskodawcy przepis ten znajduje zastosowanie w sytuacji, gdy organ rentowy rozpoczyna dopiero wypłatę emerytury, a emeryt wojskowy zamierza skorzystać z uprawnienia przyznanego mu w art. 95 ww. ustawy. W ocenie skarżącego przepis ten nie odnosi się do jego sytuacji i nie może być podstawą do wydania decyzji w jego sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący ustalił w sprawie stan faktyczny, jak też zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Poza sporem w sprawie było, że R. J., w okresie od 6 listopada 2017 r. do 30 listopada 2017 r. pobrał emeryturę wojskową i jednocześnie uposażenie wojskowe w związku z powołaniem do zawodowej służby wojskowej rozkazem personalnym Dyrektora Departamentu Kadr nr (...) z dnia 29 sierpnia 2017 r.

Spór w sprawie dotyczył właściwej oceny powyższych faktów, w odniesieniu do przepisów regulujących kwestie wstrzymania wypłaty emerytury i zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

W związku z powyższym rozważania należy rozpocząć od wskazania, że zgodnie z przepisem art. 41 ust. 2 ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U.2017.2225 j.t.), emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków nie wypłaca się za okres, za który żołnierz otrzymał uposażenie przewidziane w przepisach o uposażeniu żołnierzy, chyba że emerytura lub renta inwalidzka byłaby korzystniejsza. W tym przypadku organ emerytalny potrąca z należnej emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków kwoty wypłacone z tytułu uposażenia lub świadczenia pieniężnego przysługującego po zwolnieniu ze służby.

Istotne jest, czego nie zauważa apelujący, że przepis ten wyraża generalną zasadę niedopuszczalności jednoczesnego pobierania emerytury wojskowej i uposażenia, zgodnie z którą świadczenia emerytalne zastępują uposażenie i inne świadczenia uzyskiwane z tytułu wykonywania zawodowej służby wojskowej.

Zatem nie ma wątpliwości, że w sytuacji, z jaką mamy do czynienia w sprawie, tj. równoczesnego pobrania w okresie od 6 do 30 listopada 2017 r. emerytury oraz uposażenia wojskowego, świadczenie emerytalne otrzymane przez wnioskodawcę za ww. okres było nienależne. Skoro tak, to podlegało zwrotowi stosownie do art. 48 ust. 1 przytoczonej wyżej ustawy, zgodnie z którym osoby, które pobierały świadczenia pieniężne pomimo istnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo ograniczenie ich wysokości, są obowiązane do zwrotu nienależnych im świadczeń, jeżeli były pouczone w formie pisemnej przez organ emerytalny o obowiązku zawiadomienia o tych okolicznościach. W sprawie zachodziła podstawa do zawieszenia prawa do emerytury, w świetle art. 39a tej ustawy, bowiem wnioskodawca - emeryt wojskowy został powołany do zawodowej służby wojskowej. Pouczenie natomiast zawarte jest w punkcie 11 decyzji z 16 grudnia 2011 r. o przyznaniu emerytury wojskowej, którą wnioskodawca otrzymał 23 grudnia 2011 r.

Wobec powyższych regulacji i rozważań, mimo konsekwentnych zarzutów wnioskodawcy, w sprawie nie ma zastosowania art. 44 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym wypłatę emerytury lub renty albo dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa. Wypłatę świadczeń pieniężnych wstrzymuje się, poczynając od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wojskowy organ emerytalny wydał decyzję w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy przepis ten nie może być stosowany z pominięciem ww. generalnej zasady o niedopuszczalności jednoczesnego pobierania emerytury wojskowej i uposażenia. Skoro zatem doszło do sytuacji, w której ziściła się przesłanka do zawieszenia prawa do emerytury, to brak było podstaw, już od tego momentu, do wypłaty przedmiotowego świadczenia.

Z tego względu Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.

SSO del. Izabela Głowacka-Damaszko SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Ireneusz Lejczak